

PRAKTISCH KRABGEDRAG BIJ DE KAT

www.licg.nl
over houden van huisdieren

Katten krabben zowel binnenshuis als buitenshuis om allerlei redenen. Als u de problemen die krabben in huis veroorzaakt wilt aanpakken, is het belangrijk meer inzicht te krijgen in de achtergrond van dit kattengedrag. Bekend is wel, dat ongewenst krabgedrag moeilijk op te lossen is.

Waarom krabben katten?

Er zijn verschillende redenen waarom katten van nature krabben.

Onderhoud van de nagels

Het is een veel voorkomende misvatting dat de kat zijn nagels 'scherpt' door te krabben. In werkelijkheid zorgt het wrijven van de nagel langs stevig materiaal ervoor dat de afgesleten buitenste laag van de nagel loslaat en de onderliggende scherpe nagel tevoorschijn komt. Door te krabben traint de kat daarnaast de spieren van zijn voorpoten.

Territorium afbakening

Krabben wordt gebruikt als onderdeel van territoriale communicatie. De kat markeert daarmee zijn leefgebied. Kliertjes, gelegen tussen de voetzooltjes van de kat, scheiden geurstoffen (feromonen) en zweet af, die na menging een unieke geur vormen. Wanneer de kat met zijn nagels over een oppervlakte krabt, wordt deze geur afgezet. De combinatie van een markering, afgevalen nagelschede en de geur zorgen voor een sterke zichtbare en ruikbare boodschap voor andere katten.

Afreageren van spanning

Katten kunnen gaan krabben aan voorwerpen in de buurt als ze spanning ervaren. Deze spanning kan optreden tijdens conflicten met soortgenoten, maar ook als een kat gefrustreerd raakt, bijvoorbeeld omdat de deur naar buiten dicht is. In dit soort gevallen is het krabgedrag een manier om stress te verminderen. Dit is een vorm van zogeheten "overspronggedrag".

Waar krabben katten?

Afhankelijk van zijn voorkeur kiest de kat een verticale en/of horizontale oppervlakte om te krabben. Wanneer het een verticale krabplaats betreft, zal de kat zich volledig uitstrekken en dan ritmisch, om de beurt met elke voorpoot, krabben. Sommige katten kiezen een horizontaal krabgebied uit of krabben door te gaan liggen en hun lichaam over de vloer voort te trekken. De oppervlakte die een kat kiest is vaak aan de ondergrond bevestigd en geeft niet mee, zodat het de kracht die de kat erop uitoefent kan weerstaan. Een structuur die de krabbeweging niet tegengaat heeft de voorkeur; een kat krabt bijvoorbeeld graag met de nerf van het hout mee en er niet dwars op. Ook heeft zachter hout om die reden de voorkeur boven hard hout.

Krabben buitenshuis

Bomen, hekken, schuurtjes en houten poorten op strategisch belangrijke punten bevatten vaak zichtbare tekens van het markeergedrag van de kattenpopulatie in die buurt. Dezelfde oppervlakten zullen gebruikt worden voor het onderhoud van de nagels. Onbewerkt hout en de bast van bomen zijn de meest natuurlijke oppervlakten waarop gekrabd wordt, omdat ze precies genoeg weerstand bieden tijdens het krabben. Bovendien zijn de tekens hierop duidelijk zichtbaar voor andere katten bij regelmatig gebruik.

Krabben binnenshuis

Veel katten worden tegenwoordig binnenshuis gehouden en hebben maar een beperkte of zelfs geen toegang naar buiten. Sommige katten kiezen er zelf voor om meer tijd binnen de veilige en comfortabele muren van de woning door te brengen en voelen zich meer op hun gemak als ze hun nagels kunnen onderhouden in een vertrouwde omgeving!

Krabben kan ook gebruikt worden om speelgedrag uit te lokken of aandacht te trekken, vooral bij katten met een wat socialer en manipulerend karakter. Populaire 'doelwitten' binnenshuis zijn onder andere zachte houtsoorten (bijvoorbeeld dennenhout), behang en tapijt. Katten krabben bij voorkeur bij deuropeningen, aan meubels en aan trappen. Ze krabben vaak met meer overgave en kracht op het moment dat de eigenaar of andere katten in huis erbij zijn, om zelfverzekerdheid uit te stralen.

Wanneer de kat op allerlei plaatsen in huis krabt, en vooral bij deuropeningen en ramen, dan is het waarschijnlijker dat de kat hiermee signalen van onzekerheid afgeeft.

Of het krabben bedoeld is voor het onderhoud van de nagels of dat het gaat om markeergedrag of beide, is afhankelijk van diverse factoren. Bij gebrek aan aantrekkelijke deurposten of andere plaatsen binnenshuis, is de kans groot dat de kat zich gaat richten op meubels, het behang of het tapijt!

Voorkomen is beter dan genezen!

Als u uw kat reeds vanaf kittenleeftijd in huis hebt, is het belangrijk dat u hem van jongs af aan went aan vastpakken en manipuleren. Het kitten laten wennen aan nageltjes knippen zorgt ervoor dat uw kat hieraan gewend is als hij volwassen is. Dit kan veel schade aan meubels voorkomen.

Er zijn allerlei krabpalen verkrijgbaar, uiteenlopend van een enkelvoudige rechtopstaande paal met een zware bodem, tot een tot het plafond reikend bouwwerk met meerdere palen en plateaus. Deze krabpalen bieden de mogelijkheid om te spelen, te trainen en uit te rusten. Ze zijn bovendien voorzien van diverse soorten oppervlakten en materialen om aan te krabben. Let op de oppervlaktestructuur van de krabpalen. Die is helaas vaak niet goed en dwars op de krabrichting.

Bij aanwezigheid van meerdere katten is het verstandig om een krabpaal per kat (plus één extra om keuze te bieden) te plaatsen op verschillende plekken in huis. De keuze van het ontwerp hangt af van uw budget en de beschikbare ruimte. Wanneer ruimtegebrek een probleem is, dan kunnen krabpanelen aan de wand uitkomst bieden:

- Stukken vloerbedekking of tapijt kunnen met dubbelzijdig plakband worden vastgezet tegen de muur. Gebruik daarbij een houten lat aan de onder- en bovenzijde, die met pluggen en schroeven wordt vastgezet, voor extra veiligheid. Het beste kan gekozen worden voor een vloerbedekking met lusjes die de gewenste weerstand bieden tijdens het krabben. Let er daarnaast op dat de kat zich geheel uit kan strekken (en kleine kittens worden groot!) tijdens het krabben. Het tapijt moet dus hoog genoeg doorlopen.
- Kant-en-klare panelen gemaakt met sisal touw kunnen eveneens bevestigd worden aan de muur en vormen een geschikte krabplaats. Let ook nu weer op de oppervlaktestructuur, deze moet met de krabrichting mee zijn.

Vermijd het gebruik van materialen die te licht zijn om voldoende weerstand te bieden tijdens het krabben, of die niet goed bevestigd zijn tegen een stevige ondergrond. De kat zal hier liever niet voor kiezen wegens een gebrek aan weerstand tijdens het krabben.

Het laten wennen aan een krabpaal

Het is belangrijk dat de krabpaal, het krabpaneel of het krabmeubel geplaatst wordt op een plek die de kat regelmatig bezoekt. Een krabpaal op een plek die de eigenaar het beste uitkomt, maar waar de kat zelden komt, zal gegarandeerd genegeerd worden! Katten krabben graag nadat ze hebben liggen slapen, waardoor het zinvol is een plek uit te zoeken vlakbij een favoriete rustplek. Ook een positie vlak bij een deurkozijn of bij de hoek van een bank is een goede.

Het krabmeubel bevat bij voorkeur enkele rechtopstaande palen die zo hoog zijn dat de kat zich volledig kan strekken tijdens het krabben. Hoewel veel krabpalen voorzien zijn van vloerbedekking is er geen bewijs dat katten hierdoor hun krabgedrag zullen generaliseren en ook andere vloerbedekking in huis gaan gebruiken.

Als de kat gewend is opgepakt te worden en dat er aan zijn pootjes wordt gezeten, dan kan het voldoende zijn om de kat met zachte hand bij de nieuwe krabpaal te plaatsen en zachtjes zijn poten te krabben over de krabpaal terwijl u hem belonend toespreekt. Veel katten daarentegen zullen deze overmatige stimulatie van de eigenaar om actief de nieuwe paal te gaan onderzoeken verdacht vinden.

Sommige krabpalen zijn bewerkt met kattenkruid. Dit kruid heeft een grote aantrekkingskracht op de meeste volwassen katten en zal de aandacht van de kat trekken zonder dat u er verder moeite voor hoeft te doen. Wanneer de kat op eigen houtje de krabpaal heeft benaderd, is een eenvoudig kat-en-muis spelletje rondom de paal, met bijvoorbeeld een veertje bevestigd aan een touwtje, vaak voldoende om de nagels van de kat in contact te brengen met de paal. Dit zal er meestal toe leiden dat de kat graag terugkomt bij de krabpaal.

Als de krabpaal meerdere plateaus bevat, kan het plaatsen van droogvoer op verschillende niveaus uitnodigend werken voor een kat die wat minder interesse heeft in spelen. Ook het druppelen van kattenkruid-extract of valerian bovenaan de krabpaal is een goed middel om een krabpaal extra aantrekkelijk te maken.

Krabgedrag op ongewenste plaatsen – alternatieven en oplossingen

Als een specifiek oppervlak of object beschadigd wordt, dan is het belangrijk om een acceptabel alternatief te bieden dat een vergelijkbaar gevoel geeft tijdens het krabben. Wanneer de kat bijvoorbeeld krabt aan behang op een bepaalde hoogte dan is het belangrijk dat de alternatieve krabplaats ook verticaal is, van dezelfde textuur en met hetzelfde patroon waarbij de kat zich tot dezelfde hoogte uit kan strekken.

Krabben aan meubels

Voorkomen is beter dan genezen. Het sprayen van feromonen-spray op een nieuw meubel helpt te voorkomen dat hieraan wordt gekrabbd, zoals door onderzoek is aangetoond.

Als uw meubels beschadigd zijn door het krabben van uw kat, kunt u toekomstige bezoeken aan dezelfde locatie voorkomen. Maak eerst de plek schoon met biotex om zo te proberen de door de kat aangebrachte geurstoffen te verwijderen. Bevestig daarna dubbelzijdig plakband over het getroffen stuk zodat de kat een onaangenaam maar ongevaarlijk gevoel ervaart wanneer hij weer krabt. Het plakband mag niet te hard plakken, omdat het dan de pootjes en/of de bekleding van uw meubels kan beschadigen. Als alternatief voor dubbelzijdig plakband kan ook het tijdelijk bevestigen van dikke plasticfolie over het aangetaste deel helpen om verder krabben tegen te gaan.

Deze methoden kunnen worden toegepast als er geschikte alternatieve krabplaatsen in de buurt zijn.

Beschadigd houtwerk

Als houten meubels, deurposten of trapleuningen beschadigd zijn door krabgedrag is het belangrijk om alle sporen van krabmarkeringen te verwijderen. Dit kan met behulp van fijn schuurpapier en hierna het gladgemaakt, getroffen gebied te bedekken met een dikke laag meubellak. Plaats geschikte krabalternatieven in de buurt. Als de locatie ongeschikt is voor het blijvend plaatsen van een vrijstaand krabmeubel, dan kan de paal, als de kat deze regelmatig gebruikt, langzaam verschoven worden (een paar centimeter per keer!) naar een geschiktere plek in huis.

Wat doet u als het tapijt beschadigd is?

Veel katten richten zich op de onderste traptreden en krabben horizontaal vanuit een liggende houding. Plaats dubbelzijdig plakband over de beschadigde gebieden (waarschuw de rest van de huisgenoten zodat ze er niet op gaan staan!) en plaats een krabpaal in de buurt. Dubbelzijdig plakband zal vuil en stof aantrekken, dus het is verstandig om dagelijks een nieuwe strip aan te brengen zolang de kat blijft krabben.

Als de kat zowel de horizontale als verticale zijde van de trede bewerkt, biedt dan een alternatief met dezelfde mogelijkheden. Een eenvoudige kubus bekleed met vloerbedekking die zwaar genoeg is om het trekken en krabben van de kat te weerstaan, biedt een goed alternatief voor horizontale en verticale krabneigingen en kan makkelijk in de buurt worden geplaatst.

En als het behang is beschadigd?

Dunne platen perspex kunnen op maat gesneden worden en geplaatst worden over het beschadigde behang met behulp van pluggen en schroeven. Het oppervlak wordt hierdoor onaantrekkelijk gemaakt en kan, omdat het glad is, makkelijk gereinigd en ontdaan worden van eventuele geurmarkeringen. Ook hier kan in plaats van perspex wat dikker doorzichtig plastic worden aangebracht op het behang.

Dubbelzijdig plakband kan ook gebruikt worden op het getroffen gebied als het behang zodanig beschadigd is dat het vervangen moet worden. Wat er ook gekozen wordt om de kat te weerhouden in de toekomst, een alternatief krabpaneel van dezelfde hoogte moet in de buurt worden aangebracht.

Straf nooit!

Het is belangrijk te beseffen dat de kat niet krabt uit ondeugendheid of kwaadheid. Wanneer de kat krabt om zijn nagels te onderhouden, dan bestraft u vooral zijn natuurlijke gedrag. Dat is zeer verwarrend voor de kat.

Oplossingen als het krabgedrag markeergedrag is

Als de kat overmatig krabt omdat hij onzeker en angstig is, dan zal straf averechts werken en het gevoel van onrust en stress alleen versterken. Krabgedrag kan angst-gerelateerd zijn als:

- Het verspreid door het hele huis plaatsvindt.
- Het om een huishouden met meerdere katten gaat.
- Het aantal katten te groot is in huis en relaties tussen katten leiden tot stress.
- Er voor de katten relevante veranderingen in huis hebben plaatsgevonden.

Er zijn vaak spanningen binnen groepen katten die niet zo duidelijk zichtbaar zijn voor de eigenaar. De oplossing voor stress-gerelateerd krabgedrag ligt in het achterhalen van het probleem en het opsporen van de oorzaak die bij een bepaalde kat tot stress leidt. Wanneer de oorzaak gevonden is, dan kan de angst van de kat mogelijkheid verminderd worden door het aanbieden van extra voorzieningen in huis om competitie tussen de katten te voorkomen. Het aanbrengen van veranderingen binnenshuis zal ook het gevoel van welbehagen en veiligheid van de kat verhogen.

Het kan bij meerdere katten in huis ook zo zijn dat de katten in huis niet één groep, maar twee of zelfs meerdere groepjes vormen. In dat geval kan het krabgedrag ook als territoriale markering worden gebruikt.

- Breng een aantal hooggelegen rustplaatsen en veilige schuilplaatsen aan in verschillende kamers in huis (één per kat plus één extra is een goed advies hierbij).
- Plaats voldoende kattenbakken in huis op verschillende plaatsen, vooral als de katten slechts beperkt naar buiten kunnen (één per kat plus één extra).
- Verhoog het aantal speelsessies met de katten.
- Zet extra voerbakken neer, verspreid door het huis.
- Zet extra waterbakken neer.
- Zorg voor meer dan voldoende rust- of slaapplaatsen.
- Sluit het kattenluik af en laat de kat alleen buiten als hij erom vraagt.
- Plaats een kattenluik met een elektrische, magnetische of infraroodsleutel.

Kattenferomonen en aromatherapie voor de kat

Elke kat produceert geurstoffen (feromonen) in de wangklieren met een unieke geur. Katten gebruiken deze geur om hun territorium af te bakenen. De geur geeft hen bovendien een gevoel van veiligheid en geborgenheid. Onderzoek heeft aangetoond dat katten niet krabben of sproeien op plaatsen waar deze feromonen zijn afgezet. De persoonlijke geur van de kat kan worden verzameld en ingewreven op plaatsen waar de kat krabt om een meer ontspannen en positieve atmosfeer te creëren. Een onderdeel van deze geur wordt door alle katten herkend en is in synthetische vorm verkrijgbaar als spray of verdamer. Raadpleeg uw dierenarts of een gedragsdeskundige voor meer informatie over het correcte gebruik van deze synthetische feromonen.

Het verzamelen van kattenferomonen

Dit kan heel eenvoudig met het volgende vier stappenplan:

1. Gebruik een klein stukje zacht katoen of fijne watten (verkrijgbaar bij de drogist).
2. Wrijf zacht over de kop van de kat met het doekje of de watten. Ga daarbij nadrukkelijk langs de wangen, de kin en het voorhoofd.
3. Wrijf dan met de watten of het doekje over het oppervlakte waaraan gekrabd wordt, of bevestig het wattenpropje op de plek waar wordt gekrabd.
4. Herhaal dit proces totdat de kat zijn krabgedrag op andere zaken gaat richten.

Alternatieve afweermiddelen voor krabgedrag

Er zijn diverse afweermiddelen op de markt die gespoten kunnen worden op het beschadigde gebied om krabben in de toekomst te voorkomen. De ervaring is echter dat deze producten een geur uitscheiden die ook een sterke afweerreactie oproept bij mensen en dat deze spray regelmatig opnieuw aangebracht moet worden om het effect te behouden.

Dun aluminiumfolie of wat dikker plastic kan gebruikt worden als alternatief voor dubbelzijdig plakband. Dubbelzijdig plakband heeft namelijk als nadeel dat het vuil en stof aantrekt, en het dus verstandig is om dagelijks een nieuwe strip aan te brengen zolang de kat blijft krabben.

Plastic plaknagels, ook wel 'soft paws' genoemd, kunnen over de nagels van de kat gelijmd worden en blijven dan gemiddeld 6 tot 10 weken zitten. De kat blijft krabben maar kan dankzij deze beschermende hoesjes geen schade aanbrengen. Intussen kan gewerkt worden aan het trainen van de kat om op een geschikte plaats te gaan krabben.

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.

Versie: oktober 2017

© LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl